

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Rózsátér, Kardos-ház, 16. sz. alatt.

Idő intéződé a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:
Ot-hasabos petitor egyszeri beiktatásért 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön 20 kr. — Nyittdíj 4 hasabos petitorért 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája, Főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház.

Idő küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény gyűjteményét az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és ahirdetmények.

Kossuth, a habarék, és mi.

I.

(T.) Kossuth iratainak befejező részlete, mely a dunai konföderációról beszél s melyről a »Pesti Napló« elmélkedik, arra a meggyőződésre vezeti a magyar közvéleményt: hogy mégis csak a mi diplomaciánknak van igazsága. Különösen mulattató pedig a »Pesti Napló«, mikor azt fejtegeti, hogy Kossuth Lajosnak igaza lehetne, ha igaza volna, de miután hogy nincs igaza, tehát nem is lehet igaza. És ezen véleményét olyan körömfönt körülírásával fejezi ki, a milyen maga az elv, már t. i. a habarék, melynek semmi alapja nem lévén, mindenhez, a mihez hozzá szól, körömfönt körülírással teszi, mert nehogy a szélbalt megmontván, az ellenzék, melynek hátán magát a kormányba vitetni akarja, gyengítse, vagy a szélballal szembe állván, magát veresse agyon, — hát a szélbalt mindig úgy támadja, hogy az bele ne haljon, vagy pedig igen nagyon meg ne haragudjék a támadásért. — Hát epen úgy működik most is. Látszik rajta, hogy mily megerőltetésbe kerül a Kossuth konföderacionális tervének agyon nem ütése, hanem azért bánik vele rettentő gyengén, hogy aztán annál jobban ütesse Tiszát és annál jobban dicsőítse saját magát, mondván: A Kossuth terve nem sokat ér, a Tisza eljárása a délszlavonokkal szemben határozottan rossz és a haza végveszedelmé; csakis a habarék terve a helyes, — de hogy a habarék terve miből áll? — azt nem mondja ki.

Okosodik pedig ezenképen: A Kossuth Lajos konföderacionális terve azért nem jó, mert Kossuth Lajos beismervén, hogy Magyarország legy magában fenn nem állhat, szövetségeket keres. Ausztriát azonban gyűlölő és nem akarván meglátni, sőt attól elakarván válni, elmegy Szerbiához, Romániához, Montenegróhoz, Bulgáriához stb. Na de persze, ezek az államok akkor még nem voltak szabadok. Kossuth tehát először is azért kötne velük szövetséget, hogy kiszabadítsa a török járom alól. Hogy azonban ezt a szövetséget egy nem önálló nemzet, nem önálló nemzetekkel hogy köthesse meg? Hát a világ háta megett. Emigránsok paktálá-

sai folytán. Hogy azonban ezen emigránsok paktálásait nemzeti hozzájárulás nélkül a nemzetek magukéivá teszik-e? Ezen kérdésre a válasz azon feltevésen alapult, hogy igen. Az egész szövetség alapja tehát pusztán feltevés lett volna. Amde megkötve a szövetség, hogy fog megtörténni a függetlenség? Magyarország segíteni fogja a nemzetiségeket, azok Magyarországot, csak hogy Magyarországnak előbb Ausztriát, a nemzetiségeknek pedig a törököt kell levérni. Hogyan? — Hát külsegedelem folytán, a mi azonban mindig elmaradt és mindig elfogna maradni.

Kossuth Lajosnak ezen konföderacionális tervé mindenekelőtt azért nem volt jó, mert kivihetetlenek mutatkoztak, másodsor pedig nem volt jó azért, mert ha kivihető lett volna is, nem lett volna célszerű. Mindenekelőtt nem lett volna pedig célszerű azért, mert nem lehetünk volna magyarokká. A szövetségi gyűlés előtt a magyarországi szlávok a magyarosítás ellen mindig panaszt emeltek volna, ugy a románok is, kik pedig egymást támogatták volna, a horvátok meg Fiumét követelték volna s ennek következménye az lett volna, hogy mindjárt az első szövetségi gyűlésen össze vesztünk volna. Avagy előbb le kellett volna mondanunk a magyarosításról, aztán Fiuméről, végre meg arról, hogy a szövetségi gyűlésen szavunk legyen, mert mindig leszavazott volna bennünket a szláv elem. Így minden hatalomtól, minden befolyástól megfosztva, lassan-lassan megsemmisültünk volna magunk is. Mert hogy az orosz az ő befolyását elveszítse, arra nézve nevezett tartományok függetlensége mindenetre garancia lett volna, de hogy orosz befolyás helyett magyar befolyás alá vessék magukat? — talán mégis nagyon merész feltevés? E nélkül pedig a félannyi magyar a még egyszer annyi szláv közt nem tarthatta volna meg mai befolyását s e szerint ezen konföderációba bele menni épen annyi lett volna, mint a szlávok gyomrába bele menni. Az a szövetség ellenben, mely jelenleg köztünk és Ausztria közt fenn áll, a magyarságnak a tulsulyt biztosítja.

— A III. és IV. csendőrpáncsnokság felállítására iránt folyamatba tetették a tárgyalások a m. kir. belügyminiszterium kebelében

s közelebb a III. csendőrpáncsnokság kerületébe tartozó Arad, Bekés, Bihar, Hajdu, Jásznaagykunszolnok, Pest-Pilis-Solt Kis-Kun és Szilágymegye, — továbbá a IV. csendőrpáncsnokság területébe tartozó Abauj-Torna, Borsod, Heves, Sáros, Szepes, Bereg, Maramaros, Szabolcs, Szatmár, Zemplén, Ung és Ugocsa megyék közönségei rendeleti uton felhívtak a csendőrségi őrállomások kijelölésére.

— A nagyszöllősi választókerületben Teleszky István, a jelenlegi országgyűlésen sajnálattal nélkülözött kintnő jogász kiáltotta ki a szabadelvű párt képviselőjelöltül.

Országgyűlés.

I.

A képviselőház.

Mint már tegnapi táviratunkban jelentettük, a képviselőház folytatta a véderőről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Orbán Baláz után, ki Ugron határozati javaslat mellett szökött, Szende honvédelmi miniszter szökölt fel előbb említett határozati javaslat és a kisebbségi vélemény ellen mondván el észrevételeit. A miniszter után Csiky Kálmán beszélt a többség helyeslése közben a széló ellenzék álláspont ellen. Szily László Ernusz határozati javaslatát pártolta, mire Baross Gábor kelt a törvényjavaslat védelmére s hatóság beszédét mondott. Meggyőző érvekkel bizonyította a 3 évi szolgálati idő fenntartásának szükségét, s kimutatta a különvéleményben és Ernusz javaslatában indítványozott módosítások elfogadhatlan voltát. Ezután Mocsáry Lajos szökött a törvényjavaslat ellen.

II.

A főrendiház.

A főrendiházban az 1882-ik államköltségvetés tárgyalását folytatták. Gr. Zichy Ferencz adatokkal és számokkal bizonyítja be, hogy közállapotaink javultak; bebizonyítja ezt az államhitelből és a kamatlábból. — Gr. Pongrácz Károly (ezredes) Bosznia és Hercegovina elfoglalásának szükségét indokolja, hadászati szempontból fejtegeti e két tartomány birtokának fontosságát, mely a Balkán-félszigeten minden tekintetben biztosítja tulsulyunkat és befolyásunkat. — Gr. Zichy Nándor szintén elfogadja ugyan a költségvetést, de szigorubb takarékosagot kíván. Az ország viszonyait nem tartja kielégítőnek, a kivándorlás terjed, a földbirtok romlása halad. — Gr. Cziráky János emelt szót ezután s megjegyzi, hogy a létező bajok nem róhatók fel a jelenlegi, hanem még a megelőző kormányoknak.

Budapest, márcz. 19.

(z.) Mikor katonai szaktekintélyek dolgában a szélsőbal Ugron Gáborral áll elő, nagyon meg lehet akadva. Mindazon által neki hozzá kell szólni a dologhoz, különben elveszne Magyarország! A honvédség nevében is úgy beszél, mintha ő lenne a honvédség képviselője, noha honvédre soha egy garast meg nem szavazott még, egy két szélbali érzelmű honvéd tiszt véleményét kivéve pedig, az egész honvédségről annyit tud, mint az egyszeri katona a kévéről. Hanem elő áll hamis állításokkal, hamis adatokkal, alarminoza vele a közvéleményt. Önálló hadsereget követel a mostaniiban meg piszkál, ezt meg azt a hibát találja, ezt meg azt a változtatást akarja behozni mintha kis ujjában lenne minden.

Ha egy I. Napoleon támadna föl és az jönne ide, vagy ha legalább is egy Moltke mondaná: hogy hadseregünk szervezését illetőleg az a helyes amit ellenzékünk javasol? Hát miért ne fogadják el. pláne ha még kevesebbe is kerül? De ha csupán egy olyan ellenzék akar a dolgon változtatni melyről még azt sem tudjuk, — komolyan akarja-e vagy csak ellenzéki viszketegekből? vagy amely ellenzéknek legnagyobb szaktekintélyei a szélső balon Ugron Gábor, a mérsékelt ellenzéken pedig Pulszky Ákos, hát hogy ezek a tekintélyeken előttem többet nyomjanak a latban, mint maga a fejedelem és mind azon szak tekintélyek kiknek véleményén a kormány előterjesztése alapul? Már engedelmet kérek, bár mily nagyon becsüljem is az Ugron ur meg Pulszky ur katonai talentumát, de az egyikről csak annyit tudok, hogy két hétig szolgálta a párizsi kommunét; a másiktól meg annyit, hogy mint hadnagy szerepelt Boszniában. Hát mondom azért lehetnek ők nagy hadi talentumok, amde míg annak tényleges bizonyítékát nem adják addig nem követelhetik azt a bizalmat, hogy az ő szavukat higgyük el és ne azon szakfériákat, kik bizalmunkban legalább, a legnagyobb tekintélynek örvendenek.

Hiszem is, tudom is, hogy hadseregünk szervezete nem a legtökéletesebb, és hogy magyarsági szempontból is hágy kívánni valókat maga után; hogy lehetne rajta módosítani eget: de ha olyan talantumaink kik többet tudnának mint amennyit tudnak, nincsenek? hát, mégis csak azokban bizom meg, kik a létezők közt legnagyobb tekintélynek örvendnek, s

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A KÉPFARAGÓ.

— ELBESZÉLES. —

Irta: Souwestre Emil, francziából Blauhorn Henriette.

(Folytatás és vége.)

Herman, kit ily száműzések önkivületi állapotba hoztak, meg akarta magát boszulni; Duvert egész nyugodtan mondá, hogy ez a sikernek egyik árnyoldala. Miért csudálkozik, hogy ugyanazon eszközök, melyek barátai által használtattak fel, hogy neki hirnevet szerezzenek, használtatnak ellenségei által hogy nevetségessé tegyék.

Ez a hirnevek egy elkerülhetlen következménye; de Herman sokkal kevésbé volt szokva e szokáshoz, mely a művész munkáját és személyét a bíráló jóakarátának teszi ki, mintsem ily vigaszt elfogadott volna. Különbösen érzé, hogy e gnyban, melyvel száműztek tulszott, de igazságos szemrehányás volt. Az irigység ellenségeit elesztésüvé tette és mindig szívének beteg részét érinték.

Hasztalan küzdött Herman egy ideig ezen mindenfelől ellene irányzott támadások ellen; hasztalan igyekezett a száműzést, melynek ki volt téve, elfelejteni, ezen lélek, mely a viszsza-vonulást és nyugalomhoz szokott, melyen meg lett zavarva, ennek következménye egy bus komolyság volt, mely oly betegséget von maga után, mely alatt le kell roskadni. Az orvosok ügyessége és néhány hónapi tülülés által sikerült életét megmenteni. De Riol ur rá-

vette, hogy egy utazást tegyen Olaszországban, ez teljesen helyrehozta egészségét.

Midőn visszajött, végre visszanyerte erejét és a hosszú tülenség, munka utáni forró óhajot ebresztettek benne; de midőn a kereskedőknél megjelent, ezek alig ismerték meg. Florenczből érkezett egy gipszgyuró és a hullám feléje fordult.

Herman felkereste Duvert-t, kivel közölte ezen változást. — A hírlapíró váltónitással mondá:

— Mit akar mester! a siker olyan, mint a szerencse, hajánál kell megfogni, hat vagy távollét elég, hogy egy ember elfelejtse magát; nem kellett volna elutaznia.

— Egészségem követelte.

— Egy a hirnev hullámában álló embernek, mester, nem áll jogában betegeskedni; társadalmunk egy vegyülete és bárki ha csak egy órára is elhagyja állását, visszatértekor már elfoglalva találja.

— De nem nyerhetném ismét el rangomat?

Duvert fejét rázta.

— Személye, neve, már ismeretesek; tehetségé már elvesztette ujdonságát; ezentul nem számíthat azon kíváncsi érdekre, mely a mai világban bámulat: ónról már mint egy halotról beszélnek.

— De hisz ez borzasztó! kiáltá Herman. — Mi! egy év elég volt tőlem mind azt elvenni...

— A mit egy év megelégtelt önnek adni... Miért van ön meglepve? A hullám el-megy a mint jött.

— De hát most mit tegyek?

— Keressen, drága mester; legyen festő, költő vagy színész; ez egy átalakulás lesz és

talán ismét visszajön az ön iránti nyilvános érdek.

Herman nem felelt semmit és ott hagyta a hírlapírot. Nem hitte meg, hogy ez az ügyet ne tulszta volna. De nemsokára beismerte, hogy igazat mondott.

Miután már megszokta a diadal mámorát, ismét át kellett mennie a fellépés keserű kérelméin, feltálni ama visszatáztatást, mitől már elszokott és végre a feledékenység szögyenét és fájdalmát elfogadni.

Ezen bizonyosságok felülhaladták Herman erejét. Rövid ideig küzdött; de egy napon érzékenyebb megtagadás után, mint az eddigiek, műtermebe szaladt, egy kereskedőt hivatva, mindent eladott, a mivel tartozott — megfizetett, felvette ismét vándorbotját, melyet az ajtó mögé akasztott, mint egy diadaljelét.

— Elég már a megalázásból, — morgogá; menjünk vissza az erdőbe.

Elment Párisból és ugyanazon utakon ment keresztül, mint négy évvel ezelőtt, midőn idejött; de fájdalom! azon remény, melyet akkor magával vitt — eltűnt; boldogan, ifjan és erősen jött; kétségbeesve, megöregedve és halálosan elbágyasztva tér vissza!

Kinos ut volt ez Hermannak. Ellágyítva a párisi élet által, elszokott soká a napon járni, nem érzé már magában amaz örvendetes erőt, mely az ég alatt szeret felkelti, és nehányszor meg kellett állni, hogy kipihenje magát. Felhasználta e fentartózkodások egyikét, hogy anyját megerkéztéről tudósítsa.

Képzeltető Dorotya boldogsága, midőn e levelet vette, mely Hermant csak pár órával előzte meg. De öröme nemsokára mérsékelve lett, midőn fían a változást észrevette. Arca halványaságán és tekintetének szörakozott bus-

komolyságán könnyen megérté, hogy terve hajtóerést szenvedtek, és hogy visszajövetelét inkább kétségbeesésének, mint gyengédségének köszönheté. Azonban semmi kérdést nem intézett hozzá. Herman, miután magát anyja karjaiba vetette volna, mondá:

— Itt vagyok anyám és többé soha nem hagyom el önt!

Ez elég volt; Dorotya mindent felhagyta, hogy közelebb fia ismét visszanyerje vidámságát, melyet távolléte alatt elvesztett.

A nő és anyja nyíltzívű ügyességével hozott Herman körül mindent rendbe, mit valamikor szeretett, a kunyhó egyik külön szobáját kárpittal vonta be, megkérte régi barátait, hogy látogassák meg és a szomszédságból a fiatal leányok megígérték tülhelye felett örködni. Így minden nap ünnepnap volt Dorotya-nál. De Herman észre sem vett! Mi volt mindez ama világhoz képest, melyen keresztül ment? Mindig azon előkelő zajt hallotta, mely közt neve valaha felhangzott; összehasonlítá ezen magányt, a melybe visszaesett, ama fényvel, mely egy perczig környezte! E lélek elveszte egyszerűségét nyugalomával együtt és a világ hamis elvei szerint nem szokhatott ismét a szerény családi örömhöz.

Dorotya végre belátta, hogy minden erőlködése hasztalan. Herman minden nap szomorubb és szenvedőbb lett. A baj nemsokára oly előmeneteleket tett, hogy a kunyhót sem hagyhatta el. A szegény, megjírdt anya orvosért szaladt.

Ez, miután a fiatal embert figyelmesen vizsgálta és kikérdezte, nyugalmat, szörakozást rendelt neki és visszavonult. Dorotya utána szaladt.

kik bizonyos öntudatosan akarják azt, amit akarnak. Miután pedig ezen katonai dologhoz, — valjuk meg komolyan, — az egész parlamentben alig ért őt hat ember, hát ez az egész ügy bizalmi kérdésen alapszik, és pedig nem csak nálunk, hanem a legtöbb parlamentben, mert a katonai szakintézeteket a legtöbb parlament nélkülözi, régi példabeszéd lévén: hogy a jó katona rendszeren rosz politikust és utálja a sok beszédet.

A körül fordul meg tehát az egész dolog: bizik-e valaki a kormányban vagy nem, mert itt bizony sem a maga eszével, sem az ellenzéki szónokok eszével nem sokra megy. A katonai dologhoz érteni kell. Miután pedig a kormányban alkalma van, — nem házbán, de a házon kívül — a legelső katonai tekintélyek véleményét meghallgatni, s mert annyi szakértővel saját körében is rendelkezik hogy ezen véleményeket megírni képes legyen, — nem úgy mint a parlamenti ellenzék hogy Pulszky és Ugron a két egyedüli kit feltüntetni képes, — hát mondom, miután itt az ember saját esze után nem mehet, vagy megbizik a kormányban vagy nem. Aki nem bizik? ellene szavaz; aki bizik? mellette szavaz. Miután pedig a hadsereg kérdése olyan valami, mely nem csak milliókba kerül, de hazánk és a monarchia fennállásának garanciáját is az képezi, hát azzal trefálni nem lehet; hogy pedig azt a monarchiát jobban feltse valaki mint a fejedelem? azt nem hiszem. Miután pedig a fejedelem katonának is nagyobb katona, mint az ellenzékben bárki hát előttem az a fejedelmi vélemény, mely emez előterjesztést helyesli, mindig nagyobb garancia mint az Ugron vagy Pulszky gáncoskodása, melynek öszinteségében még kételkedni is lehet.

Persze, kik a hadsereget nem tartják egybenn, mint munkától elvont dologtalan beze gyűjteményének, — azokkal nem igen lehet beszélünk; de a kik a hadseregben a haza védelmét, a katonákban a haza védőit látják, hát az ország épen oly fontos tényezőnek és hantartóinak fogják azt tartani, mint bár mely osztályát a társadalomnak; aztán meg ha dologról avagy munkáról van szó: hát nehéz dolog az a háború!

A ki tehát a katonaságnak ellensége, az az ő ellenségeskedését ne a katonaság apasztásánál vagy eltörlésénél kezdje, hanem kezdje az európai helyzet megváltoztatásán, mely szükségtelemre fogja tenni a nagy hadsereget. Ezért le fogunk előtte borulni mindnyájan; holott azért, amiért jelenleg a hadsereg apasztását kiabálja, még csak köszönetet se szavazunk neki, mert a kiabálást mindenki megtudja cselekedni, nem kellően hozzá még csak nagy ész sem.

En tehát a mondá vagyok, és leszek mindig, amíg csak eszemet bírom: hogy tanácsot mindig csak attól fogadok el, ki bár mi uton módon, de meggyőzött engemet arról hogy többet tud mint én; míg hogy Ugron Gábor és az ellenzék többi katonai szakembere a kormány szakembereit ilyesmirel győzhessék meg? Azt köve hisszuk!

Mi pedig az önálló hadsereget illeti? Arról rá érünk beszélni: ha majd függetlenek leszünk!...

— Ön nem mond semmit, uram? — rebegé aggodalommal, az orvosra tekintve.
Az orvos zavarban látszik lenni.
— Az igazat, az ég nevére! — kiáltá a megremült anya.
— Az igazat? — dadogá az orvos.
— Én akorom.
— Jó!... a papért megyek.
Dorottya velőtrázó sikoltás után térdére omlott.

Másnap azon ürügy alatt jött a pap, hogy valamit rendel Hermannal; de a fiatal ember szomorúan mosolygott; érzé a baj előmenetelét és megérté, hogy mi vezette hozzá a papot. Szívét kitérte előtte és közölte vele mindazt, a mit mi elbeszélünk. Midőn befejezte, amaz vigasztalni merte, de Herman felbeszakította:

— Fajdalmam már meggyógyult, uram, — mondá átható hangon. — Közel halálomhoz beláttam az igazat, minden, mi velem történt, igazságos volt. A művészet szellemi élvezetét fel akartam cserélni a gazdság előnyével és a hírvég boldogságomat egy nagy ravagyó deliriummal; előbb-több bűnhődöm kelle tervedesemért. Bár pelda gyuanat szolgálja! Ha más valaki hiiu ígértek által kísértette hozva, a nagy városért el akarná hagyni völgyünket, beszélje el neki történetemet, uram; ismételnék nekik végre, hogy szívök és eszök nem a haszonért, hanem kötelességért kell művelni; mert csak az egyszerű léleknek van e földön öröme.

Üzenet. Vértesi Arnold szerkesztő urnak.

Munkácsy képe. — A Petőfi-társaság Debreczenben. — A leránduláson résztvevő írók — A „Kivándorló.” — Halmi Debreczenben. — A Teleky pályázat eredménye. Budapest, márt. 20.

Azon kezdem, a mi minden „szabadság”-gal együtt jár, t. i. hogy bocsánatot kérek, a miért egy nappal meghosszabbítottam szabadság-időmet.

Több nevezetes dolgot láttam s több nevezetes dologról értesültem; szükségesnek találok ezeket t. olvasó közönségünk tudomására hozni.

Talán mondanom sem kell, hogy megérkezésem után legelső teendőm volt a „Sugár”-ra kocsizni, hogy ott a műcsarnokban a Munkácsy „Krisztus Pilátus előtt”-képet megnézzem. Azzal a várakozással s ideges, lázas kíváncsisággal léptem be a terembe, melyet mindenki el tud magának képzelni, a ki csak pillanatra is érezte az eredeti kép láthatóságát tárgyát.

Annnyit összeirtak már s pedig szebbnél, szebbéket, hogy az én magasztaló szavaim vajmi kevés sulylyal bírnának, azért legyen elég, ha azt mondom, hogy fenséges illet szállta meg lelkemet a kép láttára s önfelédten, az ámulattól csaknem megdermedve maradtam állva. A kép minden alakja él, beszél, mozog. A Pilátushoz vezető lépcsőre rá szeretne lépni a néző, kinék, ha érzéke van, elragadtatja magát s Krisztus fájo, nemes arcának láttára, melyről lelket érintő jóság sugaraz le, minden emberi érzést felülmuló részvét szállja meg.

A nagy terem minden zugában zsufolásg tele van, bármikor menjen is az ember. Ma meg, az utolsó napon, daczára az 1 firt belépté-dijnak, valóságos szerencse vagy tolongás mellett juthatni be.

Kellemes meglepetést okoz a műcsarnok villanyvilágítása is, mely nappali fényt áraszt, s csaknem mécesekhez hasonlót teszi a légszusz lámpák vörös lángjait.

A Petőfi-társaság debreczeni felolvasó üléséről igen sokat tartanak. A város meghívója nagy lelkesedést keltett s a tagok nagy számmal fognak lerándulni. Ez ügyben a társaság szerdán zártülést tart, s akkor fogják szerkeszteni a köszönetiratot is, melyet, miután Jókai aláírt, azonnal leküldenek Debreczen városának, melynek meghívása mellett más városnak az első gyűlés társasára szóló meghívója már szóba sem jöhetett. Ismerem az én kedves városom vendégszerető lakosait, azért egész bátran ígérhetem, hogy a várakozásnak eleget fogunk tenni.

Eddig a következő írók vendéglátására számíthatunk: Jókai Mór, Komócsy József, Váradi Antal, Mikszáth Kálmán, gróf Teleki Sándor, Abafi Lajos, Szabó Endre, György Aladár, Lauka Gusztáv, Rádl Ödön, Reviczky Gyula, gróf Zichy Géza, Abonyi Lajos, Frankenburg Adolf, Kiss József, Feleki Miklós és Dr. Prem József. Ezenkívül még többen lennének, s különösen sok újságíró.

Felolvasások tartására is többen ígérkeztek. Musorozatról természetesen még szó sem lehet, de körülbelül úgy lesz, hogy Szana Tamás fog beszélni a Petőfi-társaságról, s annak hatásköréről, költemény szavainak: Komócsy József és Váradi Antal prózai dolgozatot ígértek: Jókai Mór, gróf Teleki Sándor, Vértesi Arnold, Mikszáth Kálmán, gr. Zichy Géza. A társaság tagjainak Debreczenben időzése valószínűleg három napra fog terjedni, melyek közül az utolsót a hortobágyi kirándulásnak kellene betölteni.

Karcszag Vilmos és Szabolcsy Lajos „Kivándorló” című népszim-művét a népszínház igazgatója elfogadta előadásra A színházhoz atakja a nyáron, vagy az őszzel fog megeshetni, mert a „Milimári” után Csiky Gergely népszim-művét adják elő, melyből már két felvonás teljesen elkészült, s

előadásra van kitűzve Vidor „Veres sapa” című népszim-műve is, melynek színházhozatala több lényeges módosítás miatt szünetelt halasztást.

Halmi holnap reggel indul Debreczenbe, ottani vendégszerelést megkezdeni. A kitűnő színűvészt vendégszereléseinek sikerétől teszik függővé Blaháné és Ujházi Ede, hogy lemenjenek-e ök is? — Azt hiszem, egyiknek sem lesz oka megbánni a Debreczenbe rándulást. Ha arról van szó, hogy egy minden ízében igaz művész játékát nézze meg a közönség, akkor a debreczeni bizony-nyal első fog sietni megtekinteni azt.

A nagyevű vendégművész, ki az eleven-séget, jó kedvet, vidorságot viszi le a debreczeni színpadra, — először szerdán fog fel-lepni Sardon „Utolsó level” című vígjátéká-ban. Jó lelekkel ajánlom, hogy a ki csak te-heti, siessen jegyet váltani.

A Teleky-pályázat sorsát is eldől-t ma. A kihirdetés előtt sokat kombináltak, hogy valjon a figyelmet keltett négy darab u. m.: „Durazzói Karoly”, „Theodor-ra”, „Sirius” és „Uralkodó” közül, melyik nyeri el a babert? — Miután most már tudom az eredményt, feleslegesnek tar-tom a kihirdetés megelőzőt hírekkel foglal-kozni. Az academia terme zsufolásg megtelt s Györy Vilmos olvasta fel a jelentést, mely-ből megtudtuk, hogy: a pályázati művek köz-ül 3 darab lett kiváló díszetéssel kitüntetve, és pedig: Theodora, Sirius és The-mistocles. Theodora pedig a paragra-fus alkalmazása mellett a 100 arany jut-alomra is érdemeltetett.

Ime tehát ez a valóság, a mely minden előző kombinációt halomra döntött. Tisztelettel Kis Vitéz.

A kikészítő gyáripár létesítése.

A hazai kikészítő ipar megalkotása ér-dekben br Kemény Gábor kereskedelmi mi-niszter által egybehívott szakértő-enquete teg-napelőtt este tartotta Dr. Matlekovics Sándor államtitkár elő-lete alatt zártülést.

Matlekovics elnök — államtitkár ösze-foglalja az első tanácskozás alkalmával érve-nyesült nézeteket, amnyiban, hogy magyar ki-készítő gyárak csak a kormány hathatós tá-mogatása mellett létesülhetnek, és hogy ha egyszer a kezdet meg van téve, a többi ipa-rök önként fognak a vállalathoz fűződni s mel-lette tovább fejlődni.

Áttérve azon kérdés megvitatására, hogy mely konkrét lépések által lehetne magyar ki-készítő telepek létesítését leghamarább elérni, mindenekelőtt kiemeltetett, hogy e cél meg-valósítására bizonyára külföldi erők bevonása volna a legalkalmasabb eszköz, a mire azon-ban a sajtó és a consulatusok utján való agi-tatio — bármennyire óhajtható is volna — nem lesz elegendő.

Azon kifogás, mintha a külföldiek nem éreznék magukat nálunk kényelmesen, s hogy nevezetesen gyermekeiknek magyar iskolákban való neveltetése s a nagy adóterhek nyom-asztónak tünik fel előttünk; határozottan alaptalannak nyilvánítottatott, utasítással arra a kö-rülményre, hogy Magyarországon már számos külföldi telepedett le s igen jól érzi magát kö-rünkben. Az is kétségtelen, hogy klimatikus és társadalmi viszonyaink csak vonzólag hat-hatnak a külföldiekre, minélfogva az értekez-let néhány tagjának nézete szerint minélfel-ebb egy telepítési törvényt kellene alkotni, mely elősegítné a külföldieknek Magyarországon való meghonosodhatását.

Az enquete egyik tagja úgy vélekedik, hogy egy szövőipar minden ágára, u. m. fo-násra, szövésre, fehértésre, és kikészítésre ki-terjedő és legalább tíz millió alaptőkével bíró telepet kellene hazánkban létesíteni. Ha az állam ezen összeg felét teljes biztosíték mel-lett előlegezné, a másik öt milliót meglehetne szerezni külföldön; a vállalat kétségtelenül fel is virágoznék.

Elster balgasága.

Angol regény.
Irta: Mrs. Wood Henry.
Fordította: T. M.-ne.
MÁSODIK KÖTET.
X. FEJEZET.
Carr ur a munkánál.
(Folytatás.)

— Szeretném tudni, ki mondta önnek, hogy Gordon Hedges Recknél dolgozik?
— En azt egy Druitt nevű egyéntől hall-lám. Éu sokaktól s közte ő tőle is kérdeztem ha nem ösmert bizonyos Gordon Georget; ő azt felelte, hogy egy ily nevű egyén Hedge és Recknél dolgozik, hol ő is egy ideig foglal-latoskodott.

— Oh igen, — viszonyá Carr a Druitt nevre emlékezve. — Azonban azt Gordon és nem Gordonnak hívták. Ön abba tévedt Taylor vagy talán félre értette őt. — Most már el-mehet ön.

A segéd eltávozott. Carr kalapját véve szinte követé; azonban mielőtt meg a grófhöz ment volna, lement a kertbe és a folyó mel-letti setált, egy kis friss levegőre igen szüksé-gesnek látszott a munkás és gondterhelt ügyvéd agyának.

Egy a parton levő löczára leült a kalap-ját levevé meg fűrészté fejét a kelemes légbe. Carr igen észes ember volt alig lehet kívülé valakit gondolni, a ki oly képes lett volna a legnehezebb bonyodalomra kifejtené mint ő, de daczára ennek jelenleg igen szórakozott volt. Nem vitathatá el magától, hogy az ügy melyet felvállalt tele van bonyodalommal, és sehol

sem látott valami könnyebbülést barátja ré-szére.

— Ez még bonyoladottabbá tette a dol-got, — mondá magában miattal a jövő-menő gőzösöket vizsgálta, — ez a Green hireivel, Gordon és a lázító is Gordon! Az sehogysem tetszik nekem; az a másik Gordon egyszerű és jószívű ember, azzal jobban kielehetne egyez-ni; a másik szaraz-földi és tengeri rabló egy személybe s hozzá még gyilkos is. Bizonyal meglehetne őt saját gonoszteinél fogva csip-ni; de hogy hogyan kezdjünk hozzá, hogy el-ne illanjon és titkát másnak el ne adja? Meg-nem foghatom, hogy még eddig nem tette. Vagy talán jobb időre vár.

Ismét fejére tette kalapját, s a másik pontnál levő bárkákat kezdé számlálni, csak-hogy gonolataitól szabaduljon, de az nem igen akart neki sikerülni.

— Már igen keresztényileg viseli magát, de még is rosz, hogy hatalmába tart. Csak-ugyan van valami Hartledonba a mit szeretni kell. De ki is állhat neki ellent? én magam is itt ülök és elhalasztom érte utamat és ba-rátomnak nevezem, és feláldozom érte éji nyugal-mamat; — Te segélyemre leszek Carr, ha majd szükségben leszek, mondá egykor; s ugy hiszem, hogy én nem csak segélyere lennek, de még a vádlottak padján is kezét szorítanék vele. — A magas születésű Hartledon Percival gróf a vádlottak padján — szegény Perci-val! szegény Percival! Lukább halt volna meg akkor.

— Bocsánat uram, nem mondaná meg, hány óra?

A varázs megtört. Carr előbb órájára az-tán a kérdőre nézett az egy koldusgyermek volt, ki a folyó mellől kiáltott fel hozzá. Carr

Meglehetősen eltérően nyilvánultak a né-zetek azon kérdésre vonatkozólag, hogy a szö-vőipar minden ágaira kiterjedő vagy csak egy a kikészítésre szorító gyártelepet kellene-e előbb létesíteni.

Matlekovics elnök — államtitkár ezután összefoglalja a kifejtett véleményeket, melyek szerint néhányan külföldi tőkepenzesek és ipa-rok megnyerését javasolják, mások pedig a hazai tőket kívánják felszólíttatni, mindenesetre azonban az állami segélyezés elkerülhetetlen szükséges.

Ezután kiemelték, hogy nevezetesen nyomtatott pamutelmek tekintetében Magyar-ország sokkal többet fogyaszt mint Ausztria, és hogy ha azonnal valami készlet akarunk al-kozni, a gyárnak csak a megjelölt cikkekben évenként legalább 500,000 veget kell gyártania, a mire kereken 1.700,000 frtnyi minimá-lis beruházás szükséges.

Matlekovics államtitkár a fennebbiek után bezárja az ülést, s a kormány nevében kö-szönetet mondva a megjelentek szives készségeit, kijelenti, hogy fentartja magának, mi-szerint az ügy esetleges továbbfejlesztésével új-ból igénybe vehesse az értekezlet szives köz-reműködését.

Külföld.

— **Mijatovics szerb pénzügyminiszter** lemondása, a skupstina elnapolása következté-ben elhalasztottak tekintendők.

— **Bulgáriai csendélet.** A szabadlevélűek népgyűlései alkalmával Knyazsa és Rahovában a katonaság és a kerületi hatóság közt tette-gességekre került, mivel a katonaság nem akart föllépni a lakosság ellen.

— **III. Sándor czár és a nihilisták.** Egy londoni lap azon hírt közli, hogy Sándor czár azt hiszi, hogy imár föltétl-n bizonyítékai van-nak arra nézve, hogy » nihilisták ez idő sz-e rint lemondtak mindenféle gyilkossági merény-letről a czár és családja ellen. Ennél fogva elhatározta, hogy a halálra ítélt és deportált politikai bűntettesek közül többeknek meg fog kegyelmezni. A czár ugyanis immár elérkezett-nek találja az időt, hogy a kegyelmet gyako-rolja. E hírrel azonban elleutétben van azon-tény, hogy a czári család még mindig nem meri lakását Pétervárra áttenni. Sőt a nyár folyamán sem fog oda költözni, mert pétervári tudósítók szerint a czárné május végével több havi időzésre családjaához utazik Dániába. Ősz felé, midőn visszatér, az egész udvar Moszkvába költözik, hol a koronázás talán augusztusban fog végbemenni.

Irodalom s művészet.

— **Uj könyvek.** A franklin társulat ki-adásában legújabbban megjelent: Schoppenha-ner (Hat értekezés: 1. A halálról 2. A faj elete. 3. A tulajdonságok öröklése. 4. A nem szerelem metafizikája. 5. Az élethez való akarat igenléséről. 6. Az élet semmisségről és gyötrelméről) Fordította és magyarázatokkal ellátta Bánóczi József. Ára 1 firt. (Ez a filozófiai írók tárának 2-ik kötete.) A szem-űveg, népszerű értekezés dr. Szili Adolftól. Ára 50 kr. A föld felfedezése írta Jules Verne fordította dr. Brózik Károly II-ik kötet. Ára 2 firt. A házi nevelé-lés peidákban előadva. Irta Zámolyi Vargha Mihály. II-ik kötet. Ára 2 firt, 50 kr. Továbbá megjelent még Aigner Lajos kiadásában a népies „Magyar könyvtár” legújabb füzeté, melynek tartalma: „Alélek tükre” Mayer Miksától. Ára 15 kr.

— **Uj zeneművek:** Rózsavölgyi és társa kiadásában Budapestben megjelentek: 5 eredeti magyar dal. (1. Busan dal a pacsirta. 2. Eső után derült az ég. 3. Megüzente tegnap este. 4. Hogy ha egy-szer menyecske lesz. 5. Szép a megfya ha virágzik.) Szerző Svarc Gyula. Ára 80 kr. Művészcsárdás. Szerző Györgyi

oda tekintett s számtalan gyermeket látott kik miután már az apály beállt hangos és zajos örömmel járkáltak a visszamaradt iszapba, a nap rég lenyugodott.

Az ügyvéd végre elhagyá a kertet, s egy kocsiba ülve a grófhöz hajtatott, kit ránczolt homlokkal és egy levellel kezében talált.

— Mande még csakugyan megharagszik, — kérdé Percival barátját meglátva. — Akar-ja végre tudni, hogy miért nem megyek én haza.

— Ezen nem is csudálkozom. Te neked csak egy módod van a menekülésre: vagy el-megy, vagy...

— Vagy mi, Carr?

— Azt jól tudod te is. Vagy soha sem megy oda.

— Ohajtanám, hogy már megholtam vol-na, — kiáltá a szegény gróf.

XI. FEJEZET.

Hartledonban.

Hartledon — csudálkozom, hogy mit tartón magáról Ratten Rouba nőkkal lovagolni, miáltal neje haldozik. Bizonyal nem az ön hibája, ha az ön viselet felőli hi-rek itt is eléri Mandedot, — bizonyal nem ön a férjek példánykepe az bizonyos; őt ide küldeni félre az utból csakhogy ön mulathassa magát. Miért v e t t e ő t e l senki sem óhajtá azt, ő itt ül sohajt és siren epen azon az uton halad a melyen atyja. Kétségkívül örömmel halja ezt, hiszen ön azt kívánja ha ő egy-szer a temetőben fekszik, megnyílik ön előtt, a tér Ashton Annához, én azt mondom önnek hogy ha egy kis önzertre van ide fog jönni, mert megöli őt, rosz anyja.

C. Kirtón.

Kálmán. Ára 60 P a r s c h kiad. Früh und spät. F a h r b a c h K a r o n a c k e r Károly Budapesten megfr. — Szerző: Frühlings H u b e r Sándor

Ungaris.

Greiner Lajos 336 lapra terjelt csatolt köze, i ből. Képviselve Kálmán Beniczky, Lauka Gusztáv, Kazár Emil. A k. ves elsőzt csato-ségenek és műk. vázlatát adván. fejlődését Kazin nem is utolsó da-tófi „Alföldjének azon fordítása, r-mutatva van. Gr-érdemlik a figye-deti zamatoságu-síteni tud a né-nyelvén, melyre Berlinben jelent

A főtárs.

lett a fővárosba pályamű első és. lányagot tartal-t e h e t s é g r e zek száma 5. mint dícséretre. T h e m i s t o k tetett. A 100 ar-fus alkalmazása adatik ki. A fig-loan megdicsért-rius-t szintárs. Sándor írta, ki-jain is több izbe-hetőségnek.

Az 184.

által f. március alkalmával felül-rt, Patay Istváfrt Kobor Boldi egy valaki 50 k. Lászlóné 1 firt, Bellus Ján Sik Lajos 1 firt. Andrásné 50 kr. Lajos 1 firt, Go-dor 50 kr, Cságy-rencz 1 firt, Olaj-1 firt, Laki Lajos egy valaki 5 kr. 2 firt, N. T. 1 firt. N. 1 firt, Jónás-kr, A Kovács I. firt, összes bevét-tet nyilvánítunk azon szives aján-ruhás honvédek-gyes megjelent-köszönetünket. társulat elnöks-azon sziveségét elfogyasztani az minden jó hazat-e g y e n r u h a

A nagy.

naptól fogva is. közönségnek. I. közlekedés is a s naponként reg-órában indul ki

Tizenh.

pokban a szeg-

A gróf ös.

figyelt a levelé-zounyal azt aka-azonban kitűnő-téveszté.

Rotten Rou most azon gond-tett ki e hir. V egyszerű egy a berelt és kilov-tulda miért Rot-vitá fogott, a latában igen ke-ott, midőn azt megijedt; Har-megfogá a lovát ut hátralevő rés-Ó nem ösmert-hogy öreg vagy

Mialatt n-örög grófné ha-nem ijedt meg-halad melyen a tudá megértent Minden a mire volt, hogy az ő-des után megh-

Ily levele-bőségesen ellát-hogy neje iránt-mint kellene, v-gyongósága ér-Ashton családra-lemes ő szives-göre mint oda, és lakolthajta-Mande ig-

Mande ig.

evért is izgato

Kálmán. Ára 60 kr. — Tábor szky és Parsch kiadásában Budapestben megjelent: Fröh und spät. Polka française. Szerző: F. H. R. B. A. Ára 75 kr. — Steinacker Károly kiadásában pedig ugyancsak Budapestben megjelentek: Tánckedv Polka française. Szerző: Merkle Andor. Ára 75 kr. — Frühlings Gruss. Polka française. Szerző: Huber Sandor. Ára 60.

Ungarisches Novellenbuch cím alatt Greiner Lajos berlini hírlapíró hazánkba egy 336 lapra terjedő válogatott szemelvényt bocsátott közre, irodalmunk legjobb elbeszéléseiből. Képviselve van a kötetben Jókai, Török Kálmán, Beniczky-Bajza Lenke, Agai Adolf, Lauka Gusztáv, Vértési Arnold, Andrási Jenő, Kazár Emil. A kötet elé a fordító rokonszenves előszót csatolt, bemutatott szerzői egyéniségének és működésének pár vonásban találó vázlatát adván. Ismerteti röviden irodalmunk fejlődését Kazinczy föléptétől fogva. Talán nem is utolsó darabja a gyűjteménynek a Petőfi „Alföldjének” Wollzogen tollából eredő azon fordítása, mely ez ismertetés rendjében bemutatva van. Greiner fordításai valóban megérdemlik a figyelmet, nemcsak hűségük, de eredeti zamatoságuknál fogva is, melyet érvényesíteni tud a nélkül, hogy erőszakot tegyen a nyelven, melyre átültet. — Az érdekes könyv, Berlinben jelent meg Auerbach bizományában.

Napi hírek.

A Teleki-pályázat eredménye tegnap lett a fővárosban kihirdetve. A beérkezett 27 pályamű első és legrosszabb csoportja 19 pályaműből áll, a második csoportba a tehetségére valló művek sorozottak, ezek száma 5. — A harmadik csoportban mint dícséretre legmértékűbb művek Sírúsb, Theodor és Theodor a említett. A 100 arany jutalom pedig a paragrafus alkalmazása mellett Theodorának adatik ki. A figyelmre legmértékűbb és kiválóan megdicsért három pályamű egyikét „Sírúsb”-t színtársulatunk ifjú tagja Soma Sándor írta, ki különben már lapunk hasábjain is több ízben adta jelet kiváló költői tehetségének.

Az 1848-9 lki debreczeni honvédek által március 15-én tartott táncvizsgálat alkalmával felülírtettek: Kaecovics Iváné 5 frt, Patay Istváné 2 frt, Dragota Ignácé 2 frt, Kóbor Boldizsár 1 frt, Dáné István 1 frt, egy valaki 50 kr, Nagy Sándor 50 kr, Erdődi Lászlóné 1 frt, N. N. 1 frt, Molnár Mihály 2 frt, Bellus János 1 frt, Oláh József 20 kr, Sik Lajos 1 frt, Kiss József 1 frt, Kálmán Andrásné 50 kr, Kertész István 1 frt, Dóczi Lajos 1 frt, Gonda István 1 frt, Katona Sándor 50 kr, Csávási Gyula 2 frt, Mayer Ferenc 1 frt, Oláh György 50 kr, Nagy Károly 1 frt, Laki Lajos 1 frt, Szőke Ferenc 1 frt, egy valaki 5 kr, Hatvani Imre 50 kr. N. F. 2 frt, N. T. 1 frt, ifj. Fodor István 1 frt, N. N. 1 frt, Jónász Lipót 3 frt, Kádár József 50 kr, A Kovács István 1 frt, Bucsi István 1 frt, összes bevétel 40 frt 25 kr. — Köszönetet nyújtunk továbbá Vársai István urnak azon szives ajándékért, hogy minket 13 egyenruhás honvédek 120 iteze borral volt kegyes megsegíteni, melyért is fogadják hálás köszönetünket. Nemkülönben a t. börtmértársulat elnöksége is vegye köszönetünket azon szíveségért, hogy megengedte dj nélkül elfogyasztani azon ajándékot. Sokáig éljenek minden jó hazafiai! — A tizenhárom egyenruhás honvéd.

A nagyerdői gőz-és kádfürdő holnapról fogva ismét rendelkezésre áll a nagy közönségnek. Holnapról fogva az omnibusz közlekedés is a nagy erdőre kezdetét veszi s naponként reggel 7 óratól kezdve minden órában indul kocsai a Bika fogadótól.

Tizenhárom éves gyilkos állt a napokban a szegedi törvényszék előtt. Még ja-

nuárban történt, hogy Schatteles Mór apátfalvi kereskedő fia Steigenberger Mór felhasználva gazdja távollétét, bement ura hálószobájába s az ágy fölött függő forgópisztolyt levéve helyéről, nézegeti, vizsgálni kezdte már csak azért is, mert gazdja több ízben fenyegette, hogy fegyvereihez nyulni a világra se merjen. A kis Mór azután nagyon mulatságos időtöltést talált ki magának. Huzogatta a ravaszt, forgatta a töltény-hengert s kimondhatatlanul tetszett neki, mikor a ravasz élesen csattogott. Kiment a konyhába, hol Széles Anus cseléd éppen főzött, s elfoglalta. A tűzhely mellett a tizenkét éves Mató József, a ház mindenese meledgett, Mórca a konyhában szörnyen vitézkedni kezdett. „Meglőlek” — kiált a szolgálatnak, feljé tartva a pisztolyt s a cseléd — jédében fölsikoltott. „Tegye le a pisztolyt! — kiáltott kérelem. — A ténst tegnap vendége két csövet az én szememlétára töltötte meg.” Mórca elnevette magát s aztán hogy a fiút is megijesztesse, rá cselzett s teljes erejéből megránta a ravaszt. Most egy nagy dörögés hallatszott, s a szegény Mató Józsa szíven találva halva rogyott össze. Steigenberger Mórca gyöngéjű, sápadt arcú, sovány legényke. Remegve állt a törvényszék előtt. Az elnök kérdéseire nem felelt semmit, csak maga elé bámulva a szemét törölgette. Felmentették.

Kertészeti-egylet. a város háza kistáncos termében 1882. márt. 26-án vasárnap d. u. 3 órákor közgyűlést tart. Targyak: 1881. évi működésről jelentés vagy kimutatás. 1881. évi — fellépvizsgálat — szamadás. 1881. évi költségvetés. Tisztaítás.

Halmi Ferenc, a nemzeti színház kitűnő színművésze, a ma delutáni vonattal érkezett meg a fővárosból. Vendégjétekai holnap kezdődnek. Először is egyik leghatasosabb szerepében Sciriebe „Az utolsó level”-ben fog fellépni, hogy a kitűnő művész felleptei iránt mily általános az érdeklődés, mutatja az, hogy már eddig igen sok ülőhelyre előjegyzések történtek.

Fegyenczek szökése. A szatmárnémeti kir. törvényszék börtönhelyiségéből f. évi márc. 15-ike éjjelen 6 fegyencz megszökött. A nyomozásból kint, hogy a fegyenczek a 16-ik számú börtönszoba kifeszített rostélyán át a szomszédos Teitelbaum-féle telek kertjébe, s innen meg két kertben át a „Kömlöktér”-be ugrottak át, honnét nyomtalanul eltűntek. A megszököttek következők: Szilágyi György kaplonyi illetőségű lopás miatt 2 évre ítéltve; Varga István debreczeni illetőségű lopás miatt 4 évre ítéltve; Körte János ilki, Demcsák Mihály p-dobosi juhászok súlyos testi sértés miatt, ifj. Hicsár József a múlt évben Szabolcsban elfogott nagyszámú cigány rablóból, a városi rendőrségtől, azonnal tudósított a városi rendőrségnek, pandurjait pedig a vidékre küldte. Egyik pandur azonnal nyomra talált. Mind a hat szökevény a kálmándi erdőben tartózkodott 16-án. Az erdőt még azon este a pandur felhívására kálmándi lovas és gyalog emberek átkutatták, de a szökevényeknek a setétség miatt sikerült elsliskani s közülök négyen Nagy-Károlyba menekültek, hol két rendőr reájuk bukkant. Hicsár cigányt el is fogták a többi azonban elmenekült.

Mikor a gyilkos ajándékokban részesül. Alig telik el nap, hogy Guiteau számára egy-két ajándék ne érkezzen a börtönelőhelylőhöz. Ezen ajándékok mindmennyi élénk bizonyítékai az elítelt elleni általános gyűlöletnek. Az egyik miniatüre-akasztófát, a másik fehér halotti sapkát, egy harmadik felakasztott embert ábrázoló bonbonokat küld neki, mások pedig hasonló jellegű, egyes esetekben valóságos műremeket képező tárgyakkal — kedveskednek az elíteltnek. Hogy eljutnak-e ezen ajándékok Guiteau kezébe, arról nem irnak az amerikai újságok. Egy ohioi költőgyártó pedig azt a szabadalmat kéri ki magának, hogy ő fonhassa a kötelet, melylyel Guiteau felakasztják. A kötelet selyemből fonná, még pedig színessel, vörös, fehér és kék, mint az Egyesült-Államok színeivel.

Az ezredes szerelme. Olaszország forró ege alatt lángoló szerelemre gyuladt egy vitéz ezredes. Szerette pedig egy északi nagyhatalom római nagyköveteinek, gyönyörű szép, fiatal feleségét. Egy ideig titokban tartotta szíve érzelmeit, de midőn már nem parancsolhatott tovább szenvedélyének, egy sétatovaglás alkalmával bevalotta szerelmét a fiatal hölgynek. „Beszéljek majd férjemmel”, volt a válasz a hó nyilatkozatra s e szavak hideg zuhanýként hatottak az ezredesre. A fiatal asszony megtartotta szavát, férje felsőbb forrúmal tett panaszt házi bekejének megzavarója ellen s Umberto király meghagyta az ezredesnek, hogy Olaszország meleg neki nem ártana némi levegőváltás. Az ezredes huszonnégy órai időt kért az elutazásra, a mit meg is kapott. Azután midőn feljötték a csillagok és a hold mélabusan hinté ezüstös fényt az örök város néptelen utcáira, a nagykövét nejeknek ablakai alatt ábrándosan csendültek meg a gitár hangjai, zengett a dal és felhangzott a férj szörnyű káromkodása: — a vizsálynak pedig párbaj vetett véget, hogy mily eredményűel, arról nem szól a krónika.

Érdekes lesz ismét olvasóinknak tudni, mily mérvben halad hazai gépműiparunk fejlődése. Ugyanis, mint értesülünk, az eddigi Broge és Müller-féle cég főnöke, Broge József ur, Budapestben váci-körút, az osztr. államvaspálya közelében egy nagyobb stíl szerinti gyárat épített, mely trieurók (konkoly váltószék) szelelők, rostalemezek, továbbá mindennemű mezőgazdasági gépek, mint: járgányok, cseplőgépek, szelelőroszták, kukorica mozcsoók stb. gyártásával foglalkozik. Noha a gyár építése csak most kezdődött, mégis képes lesz az itény beállításával a közönség minden kívánalmának megfelelni.

A közönség köréből.

Nyílt kérelem.

A debreczeni kaszinó által évenként hirdettetni szokott Kazinczy-pályázat eredménye mind e mai napig kihirdetve nem lett. Miután e pályázat eredménye minden évben október hó végén már kihirdetetik, (csak a múlt évben lett a főiskolai felvétel pályázatokkal összecsapva) el nem tudjuk gondolni, mi oka lehet a bíráló bizottságnak, hogy soká halogatni a kihirdetést? A pályázók — kik hét hónap óta már jó részben el is felejtették, pályázat-e vagy nem, tisztelettel kéri a bíráló bizottságot, legyen szives e húzás-halasztást abba hagyni s ne igyekezzenek elvenni a törekvő ifjúság kedvét a kaszinó pályázataival való részvételtől.

Debreczen 1882. márc. 20.

Tisztelettel, az érdekeltek.

Időjárás márt 20.

Európában: A nagy légnyomás (770-771) Magyarország északkeleti szomszédságából terjed ki a kontinenen többi részére is (762-763). Gyenge szelelnel az idő többnyire derült, meleg.

Hazánkban: Többnyire északkeleti és keleti mérékelt szelek mellett a hőmérséklet keveset változott; a légnyomás mindenütt, főleg délnyugton inkább kisebbedett. Az idő északkeleten derült, délnyugton napos, felhős, változó. Éjjeli der és gyenge fagy az északkeleti szélén voltak.

Kilátás a jövőre: Hazánkban. Északkeleten többnyire derült, délnyugton napos, felhős, változó, egészben csendes időt várhatni.

Közgazdaság.

A budapesti gabonatözsderől.

márc. 20.

A mai gabnatözsden a tulajdonosok a buzákat drágábbra tartották, de mivelhogy a rialmok meglehetősen vételekvet tanúsítottak, a forgalom mégis 10,000 métermázsára rugott. Ezen mennyiség teljes napiárakon kelt el.

Más magvakban nem volt üzlet. Legmagasabb ár volt 78 k. tiszavidéki búzáért 12.80 frt, legkisebb ár pedig 74.5 k. felvidéki búzáért 13.92 1/2 forint.

Eladott: Buza: Tiszavidéki 200 mmázsa 78 kil. 12.80, 200 mm. 77 k. 12.70, 100 mm. 76.2 k. 12.70, 100 mm. 75. k. 12.60, 100 mm. 74 k. 12.42 1/2, 200 mm. 75.5 k. 12.65, 400 mm. 75 k. 12.65, mind időre.

Zentai 1250 mm. 73.8 k. 12.50, időre. Pestme yei 400 mmázsa 77 kil. 12.40, 2000 mm. 72.9 k. 12.15, mind időre. Somogyi 100 mm. 72.2 k. 12. — időre. Dunavidéki 1100 mm. 71.4 k. 11.95, időre.

Felvidéki 160 mmázsa 75. 7 kil. 12.05, 200 mm. 75 k. 12.15, 100 mm. 74.5 k. 11.92 1/2, mind időre.

Északmagyarországi 100 mm. 76.5 k. 12.25, 400 mm. 75.8 k. 12.25, 200 mm. 75 k. 12.15, mind időre.

Oláhországi 100 mmázsa 68 k. 10.15, 200 mm. 71 k. 10.60, mind időre.

Határidőzlet.

A határidőzletben buza tavaszra továbbra is változatlan maradt, buza őszte, tergeri és zab néhány krral emelkedett.

Határidők jegyzése.

(Tutár jelentés alapján.) Szokvány buza tavaszra 11.—95.—12.— Szokvány buza ősztre 11.77—10.80—

Bánsági tengeri május—juniusra 7.22.—7.25—

Szokvány zab tavaszra 7.95

8.— Szokvány zab ősztre 6.65—6.66.

8.— Szokvány zab ősztre 6.65—6.66.

A gyümölcsmagvak vetéséről Szabó Lőrincz apai birtokos a következőket írja egyik vidéki lapban: Jó hosszú melegágyat készítek hogy magiskoláimmal is megferjek rajta. Jó nagy fazék vizet magas hőfokra forralok, kelek teknőbe öntöm a vizet, a sűrű gabonarostát, — melyre már előbb az elvetendő magot töltöttem, — a forró vizet felé helyezem, — s hogy mind a gőz illanását mind a víz gyors kihűlését gátoljam, vastag pokrócczal egészen elfedem. Így hagyom pár óráig. Ez alatt van időm a már teljesen átmelegedett melegágy földjét felporhanyítani. Ekkor ráhíntem a feldagadt magot, könnyű gerblyével betakarom, a föld színét ujnyi vastagon kimosott homokkal behíntem, naponta reggel langyos vízzel meglocsolom s a mely mag csirakései volt, néhány nap múlva felpattant. Az apró fászkákat 4—6 leveles korukban képző viggyükereiket kicsipve, a vadonisklapba ültetem, oly szeles sorokba s oly távol egymástól, hogy a kapa közöttük kar nélkül járhasson. A csontárokkal (csesernye, barack, szilva, mandola), egyéb dolgom is van: 120 centimeter vastag puha fából 10 centimeter magas karikat fűrészelek, a mag hegyesebb részét hüvely és mutató ujjam közé fogva a lapja fektetett karikára élere helyeztem. Kaszakalapács fókával lassu íjtéseket mért rá, míg eltalálom azt a sem csekély, sem nehéz ütést, a mely alatt csontház feltörök s a mag sértetlenül szabadon előpattan. A kaszakalapács verő elesebb végét az ujjam között csesernyemag feltörésére használom. Aztán vetés előtt ugy kánok vele, mint az almaggal.

A szárnyas állatok trágyájának összedése és felhasználása. A tyúkólat és galambducot minden 6 hétben ki kell tisztítani; a trágya ekkor egy e célra szolgáló száraz helyiségbe hordatik össze, hol finom porrá törtetik. Minden nedves ürök előbb a levegő száritandó meg. Az összetörés után a készlet felmerendő, s egy harmadrésnyi földdel keverendő össze, ezután pedig garnadába lapátolandó. Az egész tömeget a következő magvetés idejéig jól meg kell nehányzorn lapátal forgatni. Ha ezen trágya hatását fokozni kívánjuk, adjunk még hozzá harmadrésnyi emberi üröket, melyet következőképen kell e célra előkészíteni: Az árnyékszekben levő ládába minden nap vesünk az ürökhez pár lapát száraz földet meg az meg nem telik, azután ürítsük ki és a nyert tömeghez még háromnyit földet keverjünk. Ha ez anyag minden két hétben jól összetorgattatik, 3 hónap múlva lehet arra használni, hogy a madártrágyához kevertessék. Ilyen formán oly trágyára teszünk szert, mely kézzel vagy géppel szétszórható és hatásra nézve minden mesterséges trágyát felülmul. Ha kellő gondal és szakértelemmel latunk a munkához, 50 tyúk és 50 pár galambtól évenként 15 métermázsára trágyát nyerhetünk. Nem egészen kimerült földnek egy holdjára egy mázsa ily trágya jó trágyásnak mondható. A réteken is igen jó szolgálatot tesz. Ha szántóföldre akarjuk használni, szántás után vessük el és a bironát ezután engedjük működni. — Tavasszal vessük azt az ősztel szántott barázdákra február és márciusban és ezután boronáltassuk be, hogy a benne levő phosphorsavnak ideje legyen a teli nedvesség által feloldatni és felhasználtatni. Ezen trágyakészítési móddal sok jó termést biztosíthatunk.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

(A Magyar távirati iroda eredeti sűrűnyei.)

Budapest, márc. 21. (Érk. d. u. 2. 6.) A horvát tartománygyűlés bizottságával Fiume ügyében tanácskozándó országgyűlési bizottság választása, péntekre határozottatott.

Bécs, márc. 21. (Érk. d. u. 2. 6.) A házadás szinteréről 19-ről jelentik: Martini hadnagy a 11-ik gyalogezredből 17-én egy csapattal Bracsczi irányában elindult, hol 260 főkeltőt talált, kik hosszabb harc után visszavonultak. Részünkről elesett egy, könnyen megsebesült egy ember. A felkelők 2 halottat, köztük Sütics vezérüket, 3 súlyos és több könnyen sebesültet vesztek.

Ujvidék, márc. 21. (Érk. d. u. 2. 6.) Az áprilisben összeülő zsinat elé Angyelic patriarcha emlékiratot terjesztend a szerb egyház szervezéséről, melyre a püspökök vele menyet kikérendi.

Algir, márc. 21. (Érk. d. u. 2. 6.) Az iteni nemzeti színház mult éjjel egészen leégett, emberéletben nincs veszteség.

Felelős szerkesztő: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Kiadó: Kutasi Imre.

